

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 2, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 28

Penktadienis, Liepos (July) 24, 1964, Toronto, Ontario

M E T A I XXXIII

Turkai ir Graikai Tvirtina Savo Jėgas Padėtis Kipre Eina ne Geryn, o Blogyn

NICOSIA. — Jungtinių Tautų pastangos sutaukyti turkus ir graikus, kaip Kipre, taip ir už jo sienų, kol kas nerodo rezultatų. Viskas, ko Jungtinės Tautos atsiekė, tai neprileido turkų ir graikų prie karo.

Kaip Graikija, taip ir Turkija slapta atgabeno į Kiprą nemažai ginkluotų jėgų, kad sustvirtintų vietines. Tas yra gerai žinoma Jungtinėms Tautoms. Kanados užsienio reikalų ministras Paul Martin tą viešai pripažino.

Turkai ir graikai buvo sutraukę nemažą jėgą Temblos kaimo apylinkėje ir rubėsi kovai, bet vėliau sutiko atsitraukti. Tuojaus kanadiečiai apsupo kaimą, kad neprileidus abiejų pusių. Kanadiečiai, kurie sudaro didžiąją Jungtinių Tautų Jėgų Kipre, pastatysią kamelė būrį su dviem šarvuotom mašinom palaikymui "taikos".

JT pareigūnai raportavo, kad graikai bando apnuodyti šulinį vandenį Kyrenia perėjime įpilant į vandenį naftos.

Viceprezidentas Fazil Kutchuk skundėsi Jungtinių Tautų pareigūnams, kad graikai budavojo savo militarines jėgas ir didina ekonominį spaudimą prieš Kipro turkus.

Aplamai, nesimato nieko, kas rodytų, jog Kipro turkai ir graikai linktų prie susitarimo.

Sustreikavo Trijų Didlapių Tipografistai

TORONTO. — Jau antra savaitė streikuoja trijų Toronto didžiųjų dienraščių, Daily Star, Globe and Mail ir Telegram, tipografistai, viso 700. Laikraščiai išeina, bet labai sumažinti ir techniškai prastai apdirbti.

Tipografistai ir laikraščių leidėjai negalėjo susitarti ryšium su įvedimu automacijos. Automacija reiškia pašalinimą iš darbo daugelio darbininkų. Derybos ėjo 22 mėnesius, bet nieko neišėjo. Darbininkai šį streiką vadina "lokautu", nes samdytojai tiesiog išstūmė juos.

Derybos eina ir streiko metu. Darbininkai prašo visuomenę nepirkti laikraščių streiko metu ir tokiu būdu padėti jiems laimėti.

Priešingai, jų santykiai nuolat blogėja. Jei ne Jungtinių Tautų jėgos, tai gal jau eitų tikras karas.

Kadangi vieniems talkon eitų Graikija, o kitiems Turkija, tai karas tarp šių dviejų NATO narių taip pat būtų neišvengiamas.

Kipro graikai, kaip matyti, yra netekę bent mažiausios vilties susitarti. Jie daro viską, kad paimtį salą pilnon savo kontrolėn. Generolas Grivas, kuris vadovavo kovai prieš britus, agituoja graikus kovoti už visišką susijungimą su Graikija.

Kie galima matyti, tai Kipre taikos greitai nebus. Jungtinių Tautų pastangos sutaukyti abi puses kol kas nevyksta.

TSRS Padarys Didelių Pagerinimų Žmonėms

MASKVA. — Liepos 12 dieną Kremliuje, Didžiamame palociuje, atsidarė TSRS Aukščiausiosios Tarybos (parlamento) posėdžiai. Dalyvauja 1,443 deputatai.

Premjeras Chruščiovas pateikė ilgą raportą. Jis sakė, kad TSRS liaudis per dvejus pastaruosius metus turėjo sunkumų, nes reikėjo labai daug pinigų ir darbo įdėti į gynybos pasiruošimą. Dabar TSRS yra pilnai pasiruošusi sutrėškinti bent kokio imperialistų pasikėsimo, tai gali eiti prie žymių pagerinimų žmonių gyvenimo.

Chruščiovas pareiškė, kad 18,000,000 darbininkų, jų tarpe ir mokytojų, bus pakeltos algos 40 procentų. Taipgi valstybė sudarys fondą iš savų ir kolūkių įplaukų ir mokės pensijas kolūkiečiams.

Jis taipgi pareiškė, kad kaip praaištyje, taip ir ateityje Tarybų Sąjunga kovos už išlaikymą taikos pasaulyje.

SUDEGINO NEGRŲ BAŽNYČIA JACKSONE

JACKSON, Miss. — Kaž kas uždegė negrų baltistų bažnyčią. Ugnis visai sunaikino ją iki pat žemės.

Bažnyčia nebuvo naudojama susirinkimams už negrų teises. Kodėl ji buvo sudeginta, niekas negali išaiškinti.

NEUTRALISTAI PUOLA KAIRIUOSIUS LAOSJ

VIENTIANE. — Neutralistų kariuomenė pradėjo ofensyvą prieš kairiuosius Muong Soui sektoriuje, norėdama atimti iš jų strateginį punktą, kaip informavo premjeras Souvanna Phouma.

Neutralistų jėgoms padeda amerikiečių bomberiai ir kiti ginklai.

SAIGON. — Partizanai pašovė amerikiečių helikopterį. Sužeisti trys JAV karininkai ir 4 kareiviai.

Didelės Negrų Kovos Įvyko New Yorke

NEW YORK. — Čia įvyko didelės kovos tarp Harlemo (negrų apgyvento distrikto New Yorke) gyventojų ir policijos. Penki šimtai policijos buvo sutraukti prieš negrus.

Kovas išsukė baltas policininkas, kuris nušovė 15 metų negrą berniuką. Negrų, protestuodami prieš šio berniuko nušovimą, šimtais rinkosi prie laidotuvių namo, kur buvo laikomos pamaldos už nušautąjį.

Policija šaudė į orą ir į mišią, norėdama pastoti kelių demonstrantams. Demonstrantai atsakė plytomis ir buteliais. Vienas asmuo buvo užmuštas, nemažai sužeistų. Nukentėjo ir 12 policininkų.

Negrų lyderiai kaltina policiją. Girdi, ji esanti įpuolusi į paniką ir tuojaus griebiantis ginklo.

NUMATO DIDELIUS PASIKEITIMUS ATEITY

TORONTO. — Profesorius Gordon F. Tracy, vienas iš žymiausių Kanados ekspertų elektrinių mašinų srityje, sako, kad pažanga moksle, ypač elektronikos srityje, bus dar didesnė per sekančius 40 metų, negu kad buvo per praėjusius 40 metų.

Jis sako, kad net mokytojų susidaro didelė problema eiti sykiu su pažanga.

SAIGON. — Į Pietų Vietnamą jau atskrido Jungtinių Valstijų didžiuliais bombanešiais "B-57".

Republikonai Pateko į Kraštutiniųjų Rankas

SAN FRANCISCO, Cal. — Kraštutiniai dešinieji paėmė į savo rankas republikonų partiją praveddami savo platformą, nominuodami savo žmones į prezidentus ir viceprezidentus. Visi liberališkesni atstovų pasiūlymai platformos ir kitais klausimais buvo didele didžiūma balsų atmesti.

Zemai nusilenkė kraštutiniams ir gubernatorius Scrantonas, ir buvęs prezidentas Eisenhoweris, kai pamatė, kad Goldwateris su savo sėbrais kontroliuoja konvenciją.

B. Goldwateris buvo nominuotas kandidatu į prezidentus didele didžiūma balsų. Viceprezidentu nominuotas kongresmanas Milleris. Abudu patys dešinieji.

Liberališkesni elementai nusiminę. Ypač juos labai sukrėtė Goldwaterio pareiškimas, kad ekstrimizmas siekiant laisvės nėra prasikaltimas, o susi-

sivaldymas siekiant tiesos nėra dorovė. Net Eisenhoweris norėjo, kad Goldwateris paaiškintų, ką jis turi mintyje taip kalbėdamas.

New Yorko valstijos gubernatorius Rokefeleris viešai pasmerkė Goldwaterio kraštutinumą. Jis tiesiog pasibaisėjo.

Blogą įspūdį Goldwateris padarė užsienyje. Visi atsiliepiamai yra neigiami. Visur bauginamasi, kad Goldwateris su savo sėbrais nepaimtų JAV valdžios.

Goldwateris ir jo sėbrai, matoma, taikstosi visiems reacininiams elementams, kadangi liberališkesnių žmonių patraukti savo pusėn negali. Jie žiūri į rasistus, bircistus, pabėgėlius ir kitus, kurie nepatenkinti prezidento Johnsono politika, kaip užsienio, taip ir vidujine. Pravedimas civilinių teisių įstatymo, sugyvenimas su Tarybų Sąjunga ir t.t. reacionieriams labai nepatinka.

Kai kas ramina, kad toks republikonų pasukimas į kraštutinumą palengvins demokratams. Kiti sako, kad gali būti priešingai. Daugelis dešiniųjų demokratų, ypač pietinėse valstijose, gali pakrypti prie republikonų, kadangi jie nepatenkinti Johnsono politika, ypač jo administracijos atsinešimu linkui civilinių teisių įstatymo.

Ragina Popiežių Smerkti Goldwaterį

LONDON. — Kanauninkas John Collins, sakydamas pamokslą švento Povilo katedroj, kreipėsi į popiežių ir Kanterburio arkivyskupą ir kitus bažnyčių lyderius, kad jie pasmerktų senatoriaus Barry Goldwaterio politiką, kaip republikonų kandidato į prezidentus.

Jis sako, kad Goldwaterio politika yra nesuderinama su krikščionių sąžine.

Mes, kaip Kristaus apaštalai, sakė jis, prašykim popiežių, Kanterburio arkivyskupą, laisvų protestonų lyderius ir visus kitus, kurie kalba krikščionių bažnyčios vardu, kad pareikštų, jog nekurię dalykai, kurių laikosi senatorius Goldwateris, kaip prezidentinis kandidatas, yra nesuderinami su krikščionių sąžine.

Klanai Degina Teisių Įstatymą

ST. AUGUSTINE, Fla. — Čia kuklų klanai turėjo kryžių deginimo ceremonijas. Bet prie to jie sudegino kopiją civilinių teisių įstatymo, neseniai priimto.

Apie 200 klanų, apsirengusių savo baltais ploščiais, klausėsi kalbėtojo J. B. Stoner, kurs šaukė, kad civilinių teisių įstatymas yra komunistų sukaltis atiduoti JAV vadovybę negrams. Jis pats uždegė civilinių teisių įstatymo kopiją.

Klansmenai stovė už baltųjų viršenybę, panašiai kaip ir Pietų Afrikoje.

ATVYKO KANADON KINŲ REPORTERIS

VANCOUVER. — Pribuvo Kinijos spaudos atstovas Pu Chao Min. Jis bus Ottawoje. Su juo sykiu pribuvo ir perkalbėtojas.

Tai pirmutinis Kinijos Liaudies Respublikos spaudos atstovas Kanadoje.

Kanados prekyba su Kinija smarkiai augs, bet vyriausybė vis spiriasi prieš pripažinimą.

Turistai žygiuoja Anykščių apylinkėmis

Senojo Vilniaus Jaunystė

Minint Vilniaus išvadavimo 20-metinę sukaktį

JUSTAS PALECKIS

Daugiau kaip trejus metus vaitojo Lietuvos žemė po vokiškųjų fašistų letena. Lyg skaistūs saulės spinduliai sužibo viršum Nemuno šalies, kai 1944 metų liepos pradžioje Tarybinio Informacijos Biuro pranešimuose pasirodė pavadinimai pirmųjų Lietuvos miestų ir kaimų — Medigėnų, Ignalino, Švenčionių ir kitų — Tarybinės Armijos išvadotų iš hitlerinų grobikų.

Broliškosios Baltarusijos išvadavimas atidarė tarybiniam kariams kelią į mūsų respubli-

Premijos — Pirmaujančioms ūkiams

VILNIUS. — Lietuvos TSR Ministrų Taryba priėmė nutarimą premijuoti kolūkius, tarybinius ir kitus valstybinius ūkius už žemės ūkio produktų pardavimo valstybei 1963 metų plano įvykdymą ir viršijimą. Iš viso apdovanoti 273 respublikos ūkiai.

Sešių tūkstančių rublių premijomis pažymėti "Atžalyno", A. Kirsnos, Staniūnų, Liberiško, Beinoravos tarybinių ūkių, Pasvalio gamybinės valdybos Pušaloto kolūkio ir Joniškėlio eksperimentinio ūkio laimėjiniai.

Kretingos gamybinės valdybos "Jaunosios gvardijos" kolūkis, Plungės valdybos "Kovo 8-osios" kolūkis, o taip pat Priekulės, Gražionių, Šapalų tarybiniai ūkiai ir Gyvulininkystės instituto eksperimentinis ūkis apdovanoti 4 tūkstančių rublių premijomis.

Pažymėtina, kad greta pirmaujančių ūkių premijuota eilė anksčiau buvusių atsiliekančių kolūkių, kurie pernai dėjo nemažą pastangų savo ekonomikai sustiprinti, žemės ūkio produktų gamybai ir pardavimui padidinti. Antai, Lazdijų gamybinės valdybos premijuotų ūkių tarpe yra "Kibirkštis", "Kovo 8-osios", "Tarybinio kelio", "Lenino kelio" žemės ūkio artelės.

kos sostinė. Vilnius, Kaunas, Šiauliai ir kiti Tarybų Lietuvos miestai hitlerinų buvo pavirsti stambiais sutvirtintais punktais ginti keliams į Rytų Prūsiją. Liepos 8 d. lėktuvu iš Berlyno atvyko generolas-leitnantas Stigelis — naujai paskirtasis Vilniaus komendantas — su ketegorišku Hitlerio įsakymu: "Bet kokia kaina išlaikyti miestą..."

Bet 3-jo Baltarusijos fronto, vadovaujamo armijos generolo I. D. Černiachovskio kariai pralaužė priešų gynybą ir liepos 9 d. apsupo Vilniaus įgulą, kurią sudarė 15,000 kareivių ir karininkų iš 3-sios tankų armijos sąstato. Po sunkių penkių dienų kautynių mūsų kariuomenė sutriuškino tą priešų grupuotę ir liepos 13 d. mūsų Tėvynės sostinė Maskva salutaavo senosios Lietuvos sostinės išvadavimo garbei. Toji diena amžiams įėjo į lietuvių tautos istoriją kaip nevystančios garbės puslapis.

Vilniaus likimas įsidėmėtinas: bėgyje 25 metų, pradedant 1919 metais, imperializmo jėgos keturius kartus užgrobinėjo jį, ir kiekvieną kartą Tarybų valdžia jį grąžindavo jo teisėtam šeiminkui — lietuvių tautai. Šį kartą Vilnius ant visados tapo mūsų tarybiniam.

Hitlerininkai stengėsi išlaikyti Lietuvos žemėje, atkakliai gindami prieigas prie Vokietijos sienų. Tačiau priešas neišgailai tepajėgė sulaukyti tarybinės kariuomenės puolimą.

DEMONSTRUOJA LIAUDIES MENO MEISTRAI

KAPSUKAS. — Kraštotyros muziejuje atidaryta rajoninė liaudies meno meistrų kūrybos paroda. Lankytojai domisi Romano Krasniukevičiaus tapybos ir grafikos darbais. Irenos Rutkauskaitės keramika bei medžio drožiniai, Marijos Vossienės, Aldonos Zdanavičienės ir kitų autorių ir siuvinėtojų staltiesėmis, portjeromis, rankšluosčiais bei juostomis.

Kartu su kitais Tarybinės Armijos junginiais gimtąją žemę vadavo ir 16-ji Lietuvos Raudonosios Vėliavos divizija. Ji pradėjo savo kovos kelią ties Oriolu, dalyvavo Baltarusijos išvadavime, ypatingai pasižymėjo kovose už Šiaulius ir šturmuojant Klaipėdą.

Nuo pirmųjų Tėvynės karo dienų geriausieji lietuvių tautos sūnūs ir dukros, vadovaujant pasilikusiems pogrindyje komunistams, narsiai kovojo prieš fašistinius okupantus, Vilniuje, Kaune, Panevėžyje ir eilėje kitų miestų veikė pogrindės partinės organizacijos. 1942 m. lapkrityje buvo sudarytas Lietuvos partizanų štabas, vadovaujamas Lietuvos KP CK sekretoriaus A. Sniečkaus. 1944 metais veikė 90 partizanų būrių. Tiesioginiam partizanų kovos vadovavimui buvo sudaryti du pagrindiniai sričių komitetai, kurių priešakyje buvo M. Šumauskas ir G. Zimanas. Lietuvių tauta plačiai rėmė partizanų judėjimą. Lietuvos partizanai veikė glaudžiam kontaktė su broliškos Baltarusijos partizanais.

Vilniaus išvadavimo diena — tai pradžia to senjo miesto naujosios istorijos. Okupantai paliko jame daug griuvėsių. Per 20 metų Lietuvos darbo žmonės atgimdė ir neatpažįstamai pakeitė savo sostinę.

Iš apleisto provincijos miesto Vilnius tapo stambiu pramonės ir kultūros centru. Pokariniais metais jame pastatyta 192 pramonės objektai, jų tarpe 37 stambios pramonės įmonės. Vilnius dabar gamina skaičiavimo mašinas ir aukšto tikslumo stakles, elektrotechnikos gaminius ir dažymo aparatus, gražtus ir televizijos mazgus, polietileno vamzdžius ir buitines chemijos reikmenis, avalynę ir drabužius, baldus ir daug kitų dalykų. Palyginti su 1945 metais bendroji pramonės gamyba padidėjo daugiau kaip 50 kartų. Vilniaus įmonių

gaminiai eksportuojami į 57 šalis.

Daug kūrybinės energijos, sumanumo ir meilės tam reikalui įdėjo architektai, statytojai, dailininkai, kurie stengėsi papuošti miestą naujais architektūriniais ansambliais, sukurti šviesius, patogius darbuotojų rūmus ir jaukius gyvenamuosius namus. Vilniuje atstatyta ir naujai pastatyta apie 900 tūkstančių kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Dešimtys tūkstančių darbo žmonių šeimų šventė įkurtuves. Pastatyti įžymūs rūmai, tokie, kaip Mokslininkų namai, respublikinė biblioteka, Profesorių kultūros rūmai, Pedagoginio instituto rūmai. Lietuvos kinematografininkai gavo naujus puikius paviljonus. Pačiame gražiausiame miesto rajone statomas naujo gydymo centro namų kompleksas. Čia bus poliklinika ir balneologinis korpusas.

Respublikos pasididžiavimu tapo Vilniaus gelžbetoninių konstrukcijų gamykla Nr. 1. Tos komunistinio darbo įmonės inžinieriai ir darbininkai pirmieji šalyje įsavinę surenkamųjų devynių aukštų gyvenamųjų namų statybą. Namų statytojų planai dar labiau patrauklūs: jie mano organizuoti gamybą daugiabučių gyvenamųjų namų, siekiančių 16 aukštų.

Kartu su naujų namų statyba keičiasi ir senųjų namų bei miesto kvartalų veidas. Komunalinio ūkio projektavimo instituto architektai pradėjo atjauninti net nusenusių ir apšėpusių namus. Po rekonstrukcijos gyvenamosios sąlygos juose nesiskiria nuo naujųjų butų. Ateityje numatoma vykdyti kompleksinę išistų senjo miesto kvartalų rekonstrukciją.

Dideli Lietuvos darbo žmonių laimėjimai švietimo, mokslo ir meno srityje. Tarybinėje vidurinėje mokykloje mokosi

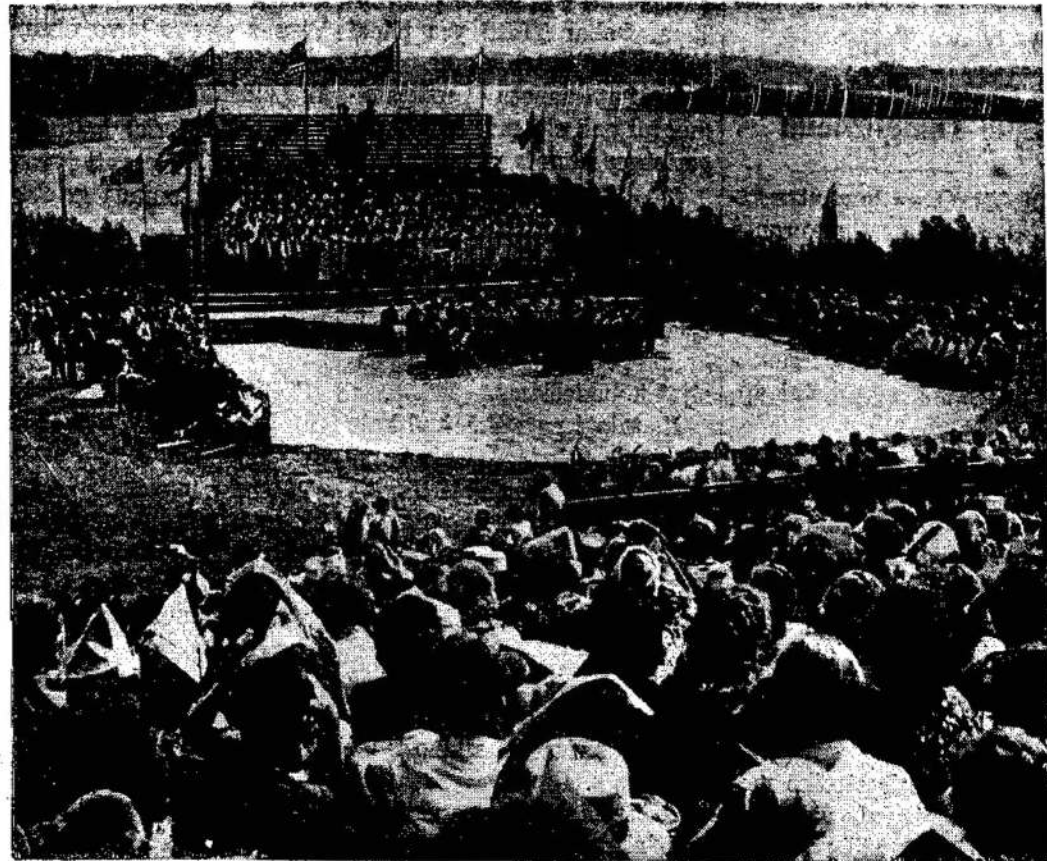
10 kartų daugiau vaikų, negu buržuazinėje Lietuvoje. Ligi Tarybų valdžios Lietuvoje buvo tik apie 4 tūkstančius studentų, o dabar aukštosiose mokyklose mokosi apie 37 tūkstančiai vaikų ir merginų, iš jų apie pusė Vilniuje. Tarybų Lietuvoje mokosi kiekvienas ketvirtas žmogus.

Lietuvos TSR Mokslų Akademijoje dirba didelė mokslininkų rinktinė. Jie nagrinėja didelės liaudies ūkiui reikšmės aktualias problemas. Pavyzdžiui, chemijos ir cheminės technologijos institutas, vadovaujamas akademiko J. Matulio, sėkmingai sprendžia problemą dėl metalų gyvybės pailginimo spindinčio padengimo būdu. Elektroninių mašinų laboratorijoje ir Energetikos bei elektrotechnikos institute, vadovaujant jaunam mokslininkui Jonui Mockui, paruoštas originalus matematinio programavimo metodas. Su tų metodų pagalba galima nustatyti naujai statomų įmonių optimalią pajėgumą, parinkti pačius ekonomiškiausius energijos sistemų projektus, patogias trasas naftos ir dujotiekams.

Lietuvių tautos kultūros išaugimas jo gabumų sužėlimas ypač ryškiai pasireiškė pirmosios moksleivių respublikinės dainų dienomis. Milžiniškoje Vingio parko estradoje ir "Žalgirio" stadione savo meną demonstravo apie 24 tūkstančiai jaunų meno saviveiklininkų — dainininkų ir šokėjų. Šventės šūkis — "Mokslas, darbas, skambioji daina — Tau, Lenino žemė, Tėvynė mana!" — puikiai išreiškė priaugančios kartos mintis ir siekimus.

Tegul dar garsiau skamba dainos mūsų sename Vilniuje ir visame Nemuno krašte. Jo darbo žmonės įrašys į komunizmo statybos istoriją naujus nevystančios darbo šlovės puslapius.

("Izvestija")

Žemaičių festivalis prie Platelių ežero.

Iš

Loblaw G. kuri turi Or. parduotuvinių bininkų, Loblaw Wo. rašė įdomią tį.

Pagal sut. bininkai ne. darbo, kol d. pasibaigs. K. panija turi rėtų darbo, ti algą ned. Prieto, centu į vala. — 40 valan.

Ontarijos kurių yra 2. gerą derlių.

Tuo tarpu kačėvanos. stokos lieta. pristokas.

Lietaus n. rijoje, ypač.

Kanados bar iki 1991. 200 procent. yal Commis. vices.

1961 met. pagaminta.

Apeliant. gerialsias.

Dėl plat.

"Liaudi. išleidžiamų.

Dienra. Tris ka. Du kar. Savaiti. DVISA. Mėnesi.

LAS IR GY. Laikra. Priima.

kame persi. nadiškais p. Taipgi.

virš vardin. tines.

Pusme. "Sporto" — ir Menas" — \$1. mas" — \$1. \$2.00.

Prenu. ir turi būt. metais, kad.

Užsak.

Liaudies B.

Iš Kanados Gyvenimo

Loblaw Groceries Co. Ltd., kuri turi Ontarijose 200 maisto parduotuvių, ir 6,000 jos darbininkų, priklausančių prie Loblaw Workers unijos, pasirašė įdomią dviejų metų sutartį.

Pagal sutartį, nuolatiniai darbininkai negali būti atleisti iš darbo, kol dviejų metų sutartis pasibaigs. Kitais sakant, kompanija turi žiūrėti, kad jie turėtų darbo, o jei ne — mokėti algą nedirbantiems.

Prie to, algos pakeltos 21 centu į valandą. Darbo savaitė — 40 valandų.

Ontarijos kviečių augintojai, kurių yra 26,000, tikisi turėti gerą derlių.

Tuo tarpu pranešimai iš Saskatchewano rodo, kad tenai dėl stokos lietaus derlius gali būti prastokas.

Lietaus nepakanka ir Ontarijose, ypač centralinėje.

Kanados produkcija nuo dabar iki 1991 metų padidėsianti 200 procentų, kaip mano Royal Commission of Health Services.

1961 metais Kanadoje buvo pagaminta už \$34,500,000,000,

o 1991 metais bus pagaminta jau už \$113,000,000,000 ar daugiau.

Zinoma, jeigu Kanados progresas eis numatyto tempu.

Kanados Darbininkų Kongresas pradėjęs teirautis, kaip reikalai stovi unijose ryšium su vadovybe. Jis susirūpinęs, kad dešimties metų laikotarpiu reiks pakeisti priešakinius ir antraeilus lyderius, kadangi dabartiniai lyderiai per tą laiką nusens.

Siuo tarpu Kongresui priklausančių unijų eilėse yra 2,000 apmokamų darbuotojų. Pirmiausia bus pasiteirauta, kiek amžiaus jie turi ir kaip ilgai jie galės vadovauti.

Chatam miestelio (Ontarija) policija apkaltino portestonų ministrų (pastorių) padėjus jauniems žmonėms paleistuvauti.

Jis užlaikė klubą, kur rinkdapsi buvę kalėjime jaunuoliai ir jaunuolės pasilinksminanti. Klube buvę įrengtos vietos, kur atsilankiusieji galėjo atlikti lytinius užsiėmimus.

Pastorius paleistas už \$1,000 užstato iki teismo.

Markham miestelyje (Ontarija) suimtas vienas unijistas (streikieris) už pylimą cukraus į automobilio gazolino tanką.

Tokie nesąmoningi unijistai padaro didelę žalą visiems do-riems unijistams.

Kanadietis

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. A. Maldeikiai, Springford, Ont., prisiuntė LB vasarinei paramai \$10.00 aukų.

B. Kvietinskas, Montreal, atostogų proga lankėsi LB raštinėje ir pridavė jo laike atostogų gautą naują prenumeratą.

P. Mažilius, Rodney, Ont., prisiuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo A. Jackos \$1.00 aukų.

J. Valūnas, Toronto, pridavė atnaujintą prenumeratą ir nuo V. Levery \$1.00 aukų.

J. Braukilla, Ste. Agathe, Que., pakeisdamas antrašą prisiuntė \$1.00 aukų.

Ig. Rukas, Toronto, reikšdamas viešą padėką, paaukojo dėl LB paramos \$5.00.

J. Brazdžius, Sudbury, Ont., prisiuntė dėl LB vasarinės paramos \$10.00 aukų.

P. Kisieliene, Montreal, prisiuntė atnaujintą prenumeratą ir \$36.44 surinktų aukų. Au-kojo: Amerikonas ir Jonas Jr., o \$10.00; S. Sasna ir S. Verbyla po \$5.00; nuo K. Gelčio priešvedybinės puotos \$3.00 ir nuo K. Gelčio \$2.00; už gautas au-kas amerikoniškais skirtumas valiutos \$1.94. Atnaujinime prenumeratų patalkininkavo B. Kvietinskas, o aukų rinkime J. Vilkelienė.

Geo. Shimaitis, Brockton, Mass., prisiuntė nuo Mass. pa-žangių lietuvių vadovybėje LLD 6 kp. ruošto Ramovės Parke spaudos paramai pikni-ko, \$50.00 aukų.

J. Naujokaitis, Scarborough, Ont., pridavė nuo velionės M. Strimienės - Tamašauskienės artimųjų pildančių velionės va-lių \$100.00 aukų dėl LB para-mos.

Patys atsinaujindami prenu-meratas paaukojo: M. K. Prasaitis, St. Zotique, Que., \$6.00; O. Palubinskienė, Montreal, \$3.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Dirbtinės "Katės" Saugo Kukurūzus

Tauragė. — Dygstančius ku-kurūzus labai puola kovai ir juodvarniai. Jie išrauna daigą ir sulesia grūdą. Nuo paukščių kukurūzų pasėlius dažniausiai stugo sargai su medžiokliniais šautuvais.

"Artojo" kolūkyje tokie sar-gai nereikalingi. Juos pakeitė dirbtinės "katės". "Katės" si-luetas išdrožtas iš lentelės ir

Suzanai Šukienei

Gyvenančiai So. Boston, Mass.

SULAUKUSIAI 75 METŲ

Ta proga Maple Park Bendrovė, Methuen, Lawrence, Mass., linki jai dar daug laimingų metų gyvuoti su liaudies pirmynžanga.

Bendrovės Komitetas

nudažytas juodais aliejiniais dažais, tik akys baltos.

— Dviejų hektarų apsaugai, — sako kolūkių pirmininkas Statkauskas, — užtenka vienos tokios "katės". Paukščiai praskrenda ir nusileisti neiš-drįsta.

Naujovė taikoma "Taikos" ir kai kuriuose kituose kaimy-niniuose kolūkiuose.

Kėdainiai. — Lygiuose raju-no laukuose tiesiasi, kryžiuoja-si elektros laidai. Tūkstančiai stulpų. Senesni — mediniai, ne-seniai statyti — gelžbetonio.

Šį pavasarį elektrikų briga-da atėjo į Taurajų kolūki. Pra-sidėjo paskutiniojo rajone kol-

ūtkio elektrifikavimas. Brigada vadovaujantis J. Čepulis gali papasakoti, kaip pirmieji elek-tros stulpai pradėjo savo kelio-nę Kėdainių laukuose. Tai bu-vo prieš vienuolika metų. Tada jo vadovaujama elektrikų bri-gada išrikiavo elektros stulpus prie Nevėžio, kur prie Kruos-tos upelio buvo pastatyta hid-roelektrinė. O dabar rajone mechanizuotos visos gyvulinin-kystės fermos kolūkių mecha-ninės dirbtuvės, kiti sunkūs darbo procesai. Dabartiniu me-tu rajono kolūkiuose dūzgia be-veik tūkstantis elektros moto-rių, daugelio kolūkiečių namuo-se šviečia elektros lemputės, yra radijo, televizijos aparatai.

Dovanos Giminėms Tarybų Sąjungoje!

UKRAINSKA KNYHA

Priima užsakymus dėl tarybinių aukštos kokybės prekių. Šios "Podarok" dovanos gali būti užsakytos už Kanados pinigus Kanadoje gyvenančių dėl pristatymo Ta-rybų Sąjungoje.

Dovanos pristatomos per 4-7 savaites po priėmimo užsakymo, be jokių mokesčių gavėjams.

Kainos prieinamos. Štai keletas pavyzdžių (čia neįei-na mažas patarnavimo mokestis):

Autom. Moskvich	\$1,757.90	Laivelio motoras	\$132.13
Motorciklas	198.20	Refridžeratorius	138.75
Motorskutėris	211.42	Skalbiamoji mašina	89.71
Vyr. Dviratis	39.64	Siuvamoji mašina	38.31
Moter. Dviratis	40.95	Dulkių siurblys	37.00
Berniukų Dviratis	30.53	Televizorius	194.23
Mergaičių Dviratis	31.18	Patefonas	117.01
Vaikų Dviratis	12.56	Bayan akordianas	128.11

ir daugelis kitų, kaip elektriniai namų apyvokos daiktai, radijo imtuvai, juosteliniai rekorderiai, pianinai, foto kameros, prožektoriai, rankiniai laikrodėliai, binokliai, medžiagos, staltiesės, lo-vų uždangalai, divonai, rankšluosčiai, parfume-rėja.

★ ★ ★

Priedui prie to, Ukrainiska Knyha tęsia reguliary patarnavimą.

Mes siunčiame prekes, pirktas siuntėjo, visas išlaidas sumokėjus Kanadoje; taipgi apmokėtus maisto siuntinius, sudarytus iš kanadiškų ar daniškų produktų.

Mes parduodame visokius dalykus dėl dovanų siun-tinių.

Dėl tolimesnių informacijų kreipkitės:

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto 4, Ontario

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų.

Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balso" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "ŠVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKS-LAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokestį apmo-kame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir ka-nadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų. Bet šiuo tarpu tik pusme-tines.

Pusmetinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$3.00; "Sporto" — \$2.00; "Lietuvos Pionierius" — \$1.50; "Literatūra ir Menas" — \$1.00; "Švyturys" — \$2.50; "Mokslas ir Gyveni-mas" — \$1.50; "Tarybinė Moteris" — \$1.00; "Mūsų Sodai" — \$2.00.

Preneratos priimamos tik 1964 metų antram pusmečiui ir turi būti užsisakytos ne vėliau kaip gegužės mėnesį šiais metais, kad gavus nuo liepos 1 d. 1964 m.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMPIRE 6-4358

KARAS "TAIKAI" GALBĖTI

Jungtinių Valstijų lyderiai pakartotinai pabrėžia, kad jie pasirengę rizikuoti karu, kad išsibėjęs taika. Ką jie mano taip sakdami, sunku suprasti. Juk rizikuoti karu reiškia nepaisyti, kas atsitiks.

Norint apsaugoti taiką, reikia ne rizikuoti, o visais būdais stengtis išvengti bent kokių rizikų. Rizikuoti karu, reiškia vaikščioti ant bedugnės kranto.

Kokią "taiką" amerikiečiai išgelbėtų, jeigu jų rizika išsuktų karą Indokinijoje? Juk jeigu kiltų tenai karas, tai milijonai žmonių žūtų. Tai būtų ne taika, o skerdynės.

Kada kilo įsitempimas tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų dėl Kubos, karas būtų tikrai kilęs, jeigu Tarybų Sąjunga ir Jungtinės Valstijos būtų buvusios nusistatę rizi-kuoti karu "dėl taikos apgynimo". Laimė buvo tame, kad kaip Chruščiovas, taip ir Kennedys darė žingsnius, kad išvengus ka-ro. Jie turėjo atsitraukti, daryti nuolaidas iš abiejų pusių. Tik taip buvo taika išsaugota.

Visas pasaulis turi daryti spaudimą į Jungtines Valstijas, kad jos nedarytų tokių žygių, kurie galėtų būti priežastimi ginkluoto konflikto. Jeigu Jungtinės Valstijos rūpi taika, tai jos turi pasitraukti iš Pietinio Vietnamo ir leisti tam rajonui tapti neutraliu, kaip ir Francijos prezidentas De Gaulle siūlo.

PASIMETĘ KRYZKELEJE

Kanada minėjo 97 gimtadienį. Minėjimas įvyko tiesiog ant kryžkelio. Kanados Konfederacija randasi dideliam krizyje. Bet kol kas Kanados visuomenės lyderiai dar neturi tinkamų idėjų, kurios padėtų išgelbėti konfederaciją. Dar tik bandoma pripažinti, kad klausimas rimtas.

Daug kas mano, kad reikalas galės būti išspręstas pada-rant Kanadą dvikalbiška, dvikultūriška valstybe. Bet kalbos nėra pagrindinis dalykas. Karališkoji komisija, kuri tyrinėjo dvikalbiškumo ir dvikultūriškumo klausimą, buvo supančiota, lyg tas arklys, ir negalėjo liesti pagrindinių problemų. Kai kas mano, kad ji tikrai užpylė gazolino ant kanadiečių santykių (tarp francūziškai ir angliškai kalbančių).

Eilė organizacijų, jų tarpe pirmoj vietoj Kanados Komu-nistų Partija, duoda patarimus, kaip išrišti šį klausimą. Lyde-riai turėtų atkreipti rimtą atydą į tai. Tik laiku sutvarkius konfederacijos reikalą, pašalinus vėžio reiškinius, bus galima minėti su džiaugsmu šimtmetines sukaktuves.

Didžiosios problemos ryšium su Kvebeku yra ne tiek kal-binės ar kultūrinės, kiek ekonominės ir politinės. Francūzai jaučiasi skriaudžiami anglių ekonominiai ir politiniai. Nuo tenai reikia ir pradėti.

"Laisvės Simbolis"

N. AUKŠTUOLIS

Globe and Mail, rašydama, jis pajėgė atsispirti prieš visą apie varšuviečių sutikimą JAV aplinką. Imant šių dienų gyvenimą, taip pat žmogus yra tiek lais-vas, kiek jis pajėgus. Neturtin-gas žmogus gali būti vadina-mas laisvu, bet jis bejėgis nau-dotis ta laisve. Jis neturi iš ko patenkinti savo troškimus.

Šiandien moderniojoje valsty-bėj žmogų varžo šimtai viso-kių įstatymų ir reguliacijų, ne-kalbant jau apie stoką pinigų. Klasinėj visuomenėj, kur vie-ni turi valdžią, o kiti neturtin-gi, turi klausyti valdančiųjų. (Pabaiga ant 6 pusl.)

Prie ežerėlio

Iš Amerikiečių L.D.S. Seimo

MONTREAL. — Proga pa-saulinės parodos, nutariau vyk-ti New Yorkan, turėdama min-tyje dalyvauti ir Lietuvių Lite-ratūros Draugijos dešimtame suvažiavime, kuris įvyko 4 d. liepos, puošniame Henry Hund-son viešbutyje, pačiame miesto centre.

Kadangi nuvykau 3 d. lie-pos rytą, išvakarėse L.L.D. su-važiavimo, tai turėjau planą tą dieną atsilankyti į parodą, bet mano laimei, nuvykus į virš mi-nėtą viešbutį susirasti nakvy-nę, pirmiausiai susitikau ilg-a-metį veikėją ir labai nuoširdų draugą, Lietuvių Darbininkų Susivienijimo (pašalpos ir ap-draudos organizacija) presi-dentą Joną Gasiūną, kuris pak-vietė mane dalyvauti virš mi-nėtos organizacijos 16-tame seime, kurio antroji seimo dal-is tuoj prasidėjo.

Seime mane labai nustebino skaitlinga delegacija, kurią su-darė įvairaus amžiaus žmonės, pradedant pensininkais ir bai-giant jų anūkeliais, kurie buvo suvažiavę iš plačios šalies, net iš tolimos Kalifornijos, Čikagos ir kitų tolimų vietovių. Viso jų buvo netoli šimto. Nemažai da-lyvavo ir svečių.

Mane labai maloniai nuteikė ne tik visa seimo eiga, delega-tų ryštingumas, nuoseklios dis-kusijos, tarimai, bet taipgi bu-vo labai džiugu, kad šiame sei-me moterys sudarė didžiumą, kad jos lygiai su vyrais ėmė balsą diskusijose, planuose, nu-tarimuose ir dalyvavo įvairio-se komisijose. O virš visko, ma-loniausia buvo matyti moterį vadovaujančią seimą, tai Ame-rikoje gimusi jaunuolė, labai gražiai vartojanti lietuvių kal-bą — advokatė Masytė iš Det-roit, kuri šias pareigas atliko labai puikiai.

Kadangi apie šį seimą jau plačiai rašoma Laisvėje, Vil-nyje ir Tiesoje, tai man smulk-meniškai netenka pasisakyti. Tiek tik noriu pabrėžti, kad ši pašalpos ir apdraudos organi-zacija gyvuoja jau 34 metai ir yra viena iš tvirčiausių šios rū-šies organizacijų lietuvių atei-

vių tarpe. Jos finansinis fondas siekia apie pusantro milijono dolerių. Tikslų narių ir kuopų skaičių nurodyti negaliu, nes nepasižymėjau, tiek tik žinau, kad kuopų randasi po visą pla-čią Ameriką ir kad turi nama-žai jaunimo netik senosios kar-tos vaikų, bet ir anūkų, nors jie tuo nesitenkina ir šiame sei-me plačiai diskutuoja, kad į-traukus į šią organizaciją kuo-daugiau jaunimo. Pagrindinis šio seimo tikslas ir buvo išdirbti planus stiprinimui šios or-ganizacijos, įrašant kuo dau-giausiai naujų narių.

Seimas baigėsi kuogeriausioj nuotaikej. Delegatai pasižadėjo grįžę į namus dirbti dar su di-desne energija, o aš labai pa-tenkinta turėjus progos dalyvauti šiame seime, nes gavau daugiau patyrimo, paakstini-mo dirbti ir nepasiduoti senat-vei.

L.D.S. Suroštas Banketas

Tame pačiame viešbutyje, pasibaigus seimui, vakare vy-ko LDS seimo suruoštas pui-kus banketas, kuriame dalyva-vo ne tik visi delegatai, bet ir daugybė svečių, jų tarpe buvo svečias iš Tarybų Sąjungos ambasados Vašingtone 11-sis sekretorius V. Zenkevičius.

Apart labai puikių vaišių, pa-kilios svečių nuotaikos, buvo pasakyta daug kalbų, sveikini-mų. Čia taipgi buvo įteiktos dovanos tiems LDS vajinin-kams, kurie daugiausiai prašė narių. Svečius maloniai nutei-kė graži meninė programa. Šiam banketui vadovavo taip-gi moteris, tai žymi veikėja ir didelė taikos šalininkė, kalifor-nietė Ksavera Karosienė. Tuo ir baigėsi šis puikus ir ilgai ne-užmirštamas vakaras ir mano pirmos dienos įspūdžiai.

Petrė Kissielienė

Ar Nebēr Sugrįžimo

S. Karpė

Daug kas į separatistus Kve-beke žiūri su pašaipu. Ypač im-periško nusistatymo anglai. Bet reiktų žiūrėti į tai rim-čiau. Ne tai svarbu, ką tie sepa-ratistai daro, bet ką jie kalba. Nes jų kalbose yra daug tie-sos. Jie iškelia viršun francū-zų padėtį ir jų nepasitenkinimo priežastis.

Imperiško nusistatymo ka-nadiečiams reiktų pastudijuoti, kas atsitiko įvairiose britų ko-lonijose. Tenai buvo panašių situacijų, nors ne visai. Ir te-nai vieni reikalavo nesiskaityti su žmonių nepasitenkinimu, slopinti judėjimus už nepri-klausomybę, kai kiti sakė, kad toks kelias prives prie katas-trofos. Ir daug kur buvo ne-malonių įvykių.

Belgai Konge net negalvojo, kad taip įvyks, kaip įvyko. Jie manė, kad Kongo gyventojai patenkinti jų valdžia ir niekad nepakils. Bet įvyko visai kas ki-ta, tiesiog katastrofiškai.

Kuogi Kvebeko francūzai ne-pasitenkinę? Ar tuomi, kad ki-tose Kanados provincijose ma-žai kas moka francūziškai? Nieko panašaus. Ne kalbos klausimas.

Aną dieną Geneva Park Kon-ferencijoj separatistų organi-zacijos, Rassemblement pour l'Independance Nationale, pre-zidentas Pierre Bourgoult pa-reiškė, kad angliškai kalbantie-ji kanadiečiai gali būti pasiten-kinę gyvendami išgurbintoj ba-nana respublikoj, bet francū-čiškai kalbantieji pasirengę iš-sikovoti sau ekonominę ir poli-tinę nepriklausomybę.

Jis nurodė, kad Kvebeko pro-vincijoj 83 procentus gyventojų sudaro francūziškai kalban-tieji, kai tuo tarpu kontroliuo-ja tiktai 12 procentų provinci-jos ekonomijos.

Kvebeko provincijoj gyvenimo standartas esąs 28 procen-tais žemesnis, negu kitose pro-vincijose. Kvebeke vidutiniškos pajamos į metus sudaro \$1,500, kai Vakarų Kanadoje \$7,000.

To priežastimi esąs tas fak-tas, kad federalė valdžia rūpi-nasi, kad kaip nors parduoti užsieniui fermerių kviečius, tuo tarpu nevaržanti importo teks-tilės gaminių. Kadangi Kvebe-ke tekstilės gamyba sudaro 57 procentus tekstilės gamybos Kanadoje, tai importas labai blogai veikia į Kvebeko ekono-miją.

"Mes nebeprašysime teisių ar privilegijų ar atsakomybės", sakė jis. "Nuo dabar mes imsi-me, ko mums reikia, patinka jums ar ne."

"Mes kovojom ir kovojom už nieką, išskyrus dvikalbiškumą. Dabar mes kovosime už save."

"Mes neegzistuojame, niekad neegzistavome jums", tęsė jis. "Jūs negalite jausti, ką reiškia (Pabaiga ant 8 pusl.)"

Pas

Mūsų atost-gė. Prabėgo, Dabar Liau-sustojimo eis.

O per tą tr-vaicių laiką p-je labai daug-biausiai nesu-muštynės ir ž-mūsų Vakarų-tik pažvelgsi, t-mo.

Ne kas pa-su tais francū-vais seperatis-se Valstijose, va išaugo.

Goldwaterio publikonų kon-pestį visiems-jantiems žmor

Jo laimėjim-sus rasistus, k-čistus, o' sykin-ganus.

Visos patam-deda Amerikc-Juk be jų Gc-apsieiti, kaip l-laimėti nesukė-kęs tų patamsi-eiles.

Kas bus? —

Nejaugi Gol-ir lapkričio rin-Nejaugi? ..

O jis gali lai-dalykai atrodo-Johnsonas r-Kennedis.

Johnsonas ir-negaluojantis.

Baimė ima-Goldwateris-clonierius, tol-nierių pastaty

Jis mojasi ir-jeigu jis bū-zidentu, jis ke-zinti importą-Kanadai ir di-prekyba su J-siekia šimtus-nuoostolių.

Siekiant šv-dėmesį tenka-tinės šalies-giedresnis.

Ekonominis-venimas ten k-Štai, kad ir-vas pareiškė,-darbininkams-bus mokamos l-nuo 65 metų, 60 metų amžis-Visiems tarr-bininkams kel-Tokios žinic-visus.

Liepos 18 ir-tuvoje vyko č-iškilmės. Buvo-20-ties metų s-tuva buvo išva-

Pastabos

Mūsų atostogos jau pasibaigė. Prabėgo, kai viena diena.

Dabar Liaudies Balsas vėl be sustojimo eis.

O per tą trumpą dviejų savaitių laiką pasaulinėje arenoje labai daug kas įvyko. Labiausiai nesutikimai, barniai, muštynės ir žudynės pagyvėjo mūsų Vakarų pasaulyje. Kur tik pažvelgsi, ten nėra sklandumo.

Ne kas pas mus! Kanadoje su tais francūzais karštagalvais seperatistais, o Jungtinėse Valstijose, tai tikra velniava išaugo.

Goldwaterio laimėjimas respublikonų konvencijoje kelia rūpestį visiems doriems galvojančiams žmonėms.

Jo laimėjimas paakstino visus rasistus, kuklusklanus, birčistus, o sykiu ir visus chuliganus.

Visos patamsių galybės pradeda Amerikoje kelti galvą. Juk be jų Goldwateris negali apsieiti, kaip Hitleris negalėjo laimėti nesukelęs ir nesutraukęs tų patamsių galybių į savo eiles.

Kas bus? — ne vienas klausia.

Nejaugi Goldwateris laimės ir lapkričio rinkimus?

Nejaugi? ..

O jis gali laimėti, kaip dabar dalykai atrodo.

Johnsonas ne tas, kas buvo Kennedis.

Johnsonas ir šiaip silpnėsi, negaluojančias.

Baimė ima ir kanadiečius.

Goldwateris, tai aklas reacionierius, tokių pat reacionierių pastatytas ir remiamas.

Jis mojasi ir prieš Kanadą.

Jeigu jis būtų išrinktas prezidentu, jis ketina varžyti, mažinti importą iš Kanados. O Kanadai ir dabar sunku. Jos prekyba su JAV kas met pasiekia šimtus milijonų dolerių nuostolių.

Siekiant šviesesnių minčių, dėmesį tenka kreipti į socialistines šalis. Ten gyvenimas giedresnis.

Ekonominis ir kultūrinis gyvenimas ten kyla dieną dienon.

Štai, kad ir dabar. Chruščiovas pareiškė, kad ir kolūkių darbininkams nuo naujų metų bus mokamos pensijos. Vyrams nuo 65 metų, o moterims nuo 60 metų amžiaus.

Visiems tarnautojams ir darbininkams keliamos algos.

Tokios žinios džiugina mus visus.

Liepos 18 ir 19 dienomis Lietuvoje vyko didelės šventinės iškilmės. Buvo apvaikščiujama 20-ties metų sukaktis, kai Lietuva buvo išvaduota iš hitleri-

Kauno "Žalgirio" žaidimų stadionas. Čia vyksta bokso rungtynės ir kiti sporto įvykiai.

Ką Kiti Rašo

Kinijai įspėjimas

Žymus tarybinis politinis komentatorius Juris Žukovas laikraštyje "Pravda" įspėja Kinijos avdovybę, kad savo pikttais Tarybų Sąjungos puldinėjimais jie pažeidžia TSRS Kinijos sutartį viena kitai gelbėti atsitikime karo.

Jau anksčiau premjeras N. Chruščiovas pastebėjo, kad Kinijos vadovybė siūlo karo būdu "plėsti komunizmą", bet nori, kad Tarybų Sąjunga kariuotę.

Tas įspėjimas daromas, kad Kinija nesmarkautų karu grąsindama, nes gali įsivelti į karą bereikalo ir pavojingai, o tokia me atvejį TSRS nesikištų.

Vašingtone kai kas išsiaiškina tai pareiškimu, kad TSRS nepalaikys Kinijos kare su JAV Pietrytinėje Azijoje. Tas "išsiaiškimas" reikalingas pateisinti karo plėtimo politiką.

Po to įspėjimo, sakoma, Kinijos vadovybė pasidarius ne taip karinga. Bet ją nebaugina ir JAV karo plėtimo politika. Kinija žino, kad esant geresnėje pozicijoje JAV nelaimėjo karo Korėjoje. Pati Kinija dabar galingesnė, o tarptautinė situacija pasikeitus gerokai neprielankiai JAV politikai.

Jei TSRS ir nesikištų į JAV Kinijos karą, abi šios šalys žymiai išsieikvotų kare. O TSRS galėtų dar sustiprėti. Prancūzija irgi tikisi tuo savo pozicijoms grobikų.

Kad jos buvo džiaugsmingos, nėra abejonės. Žmonės turi kuo pasidžiaugti.

Ta proga gavome laišką nuo Justo Paļeckio, Lietuvos prezidento. Jis, kalbėdamas apie šią kilmingą sukaktį, prisimena ir apie tarybinių žmonių pasiaukavimą, pergyventus vargus, sumušimui hitlerizmo ir išgelbėjimo žmonijos nuo fašistinės vergovės. Jis prisuntė ir savo straipsnį, parašytą Vilniaus išvadavimo sukaktį minint.

Perskaitykit jį.

Z. Janauskas

ją sustiprinti, o jos stiprėjimas nėra geistinas JAV politikai.

Ir Kinija ir JAV turėtų nesisileisti karo. Karas nieko gero joms nežada. Ginklu spręsti nesutikimus šiais laikais dar labiau neišmintinga, negu buvo pirmiau kada. O ir pirmiau karai teigiamai neišsprendė svarbiųjų problemų. Beveik kiekvienas karas sudarė sąlygas naujam karui.

Piramidės

Senovės Egipto monarchai atsižymėjo piramidžių statyboje. Yra tai milžiniški trikampiai akmeniniai pastatai, apačioje iki 13 akrų ploto, o viršuje nusmailinti. O aukščio — 150 pėdų aukštesnės, negu aukščiausia bažnyčia Romoje.

Ir tu pataikyk man taip, kad viena atsakomą kongresinė komisija prilygino Amerikos ginklų ir amunicijos fabrikantų pelnus prie Egipto piramidžių!

Committee on Government Operations savo raportą taip ir užvardija: "Pyramiding of profits".

Prieš akis komisijos raportas. Jis gana ilgas, 156 puslapiai. Paduosiu vieną pavyzdį, kaip fabrikantų pelnai iškyla sulyg piramidžių proporcija.

Karo metu valdžia išdo lėšomis išbudavo milžiniškus fabrikus. Dabar jie "atliekami", bet dyki nestovi.

Western Electric kompanija galėjo fabrikus gauti iš valdžios dykai agminimui "Nike" raketų. Bet kompanija "nedurna". Dykai iš valdžios nieko nenori.

Išnuomojo du fabrikus ir moka \$3,000,000 nuomos per metus.

Nuoma priskaitoma prie produkcijos lėšų. Tad tuos 3 milijonus valdžia grąžina. O ką daugiau?

Nagi kompanijom yra garantuotas "legalus pelnas" (tarp 6 ir 30%). Taigi, prie sugra-

žintų 3 milijonų valdžia pridėjo dar \$209,000.

Tikrai panašu į Egipto piramidės pelnų kalnas!

— L. Jonikas

Kas pasikeitė

Suskaldymas atomo pakeitė viską, bet nepakeitė mūsų protavimo būdo, dėlto mes slenkame į neturincią sau lygios katastrofą, — sakė didis mokslininkas Albert Einstein.

Suradimas kaip galima suskaldyti atomus privedė prie pagaminimo atominių ir vėliau branduolinių bombų.

O kad valdančiųjų sluoksnių protavimas nepasikeitė, gali kilti baisiai pragaištingas karas.

Einsteinas taip sakė pirma, negu premjeras Chruščiovas ėmėsi skelbti ir ryžosi vykdyti taikų sambūvį. Daugelis amerikiečių už tai stoja. Ir pats prezidentas Johnsonas už tai pasisakė. Bet yra ir gana daug tokių, kurie vis dar laiko ginklą geriausiu būdu spręsti tarptautinius nesutikimus, ir kurie mano galį visus nugalėti.

Pavojus dėlto nepranyko.

Nevisiems žinoma, bet daugybė šios šalies intelektualų, ir pačių geriausių, priešinas karui. Tarp dvylikos parašiusių knygas prieš karą yra istorikai mokslininkai, psichologai, reaktorai, sociologai ir net teologai.

Skleidžiami biuletiniai lapeliai kitokia literatūra taikos išlaikymui.

Siūlomos įvairios priemonės "žmonijai nuo karo pagydyti".

Jei suburtume visas tas jėgas vieningai kovoti prieš karą, galėtume sudaryti stipresnę spaudimą, negu kova už civilės teises.

— V. Andrusis

Vėl Lietavon

Hollywoodo aktorė Rūta Lee Kilmonytė rugpjūčio mėn. vėl vyksta į Tarybų Lietuvą. Šį kartą vykstanti parsivežti savo močiutės.

Be abejo ir šį kartą paviešės gal kiek ilgiau. Savo tėvų žemę pamatys vasaros metu, kai senojo Nemuno ir banguojančios Šešupės kraštas savo gražumu žavi kiekvieną.

— S. J. Jokubka

Turi Bendrą Kalbą!

Žinutė, kurią aptikau "Tėviškės žiburių" Nr. 13, buvo labai trumpa. Paimta iš lenkų emigracinio "Dziennik Polski", ji skelbė, kad Londone įsteigta ir lietuvių draugija", paminėjo "A. Mickevičiaus vardo lenkų 1863 metų sukilimą.

Iš lietuvių emigrantų kalbėjo rašytojas F. Neveravičius. Lenkams atstovavo K. Okulicz.

Tos "draugystės" ir paminėjimo pobūdį kaip tik apibūdina pastarojo asmuo, taip "tikęs" lietuvių rašytojui į kompaniją.

ŠYPSENOS

Jau pasirengusi

"Mačiau, kad jūsų duktė ruošiasi apsivesti. Ką manai, ar tokia jauna mergina jau pasiruošus vedybinio gyvenimo kovoms?"

"Turėtų būti. Juk ji jau keturis sykius buvo susiziedavusi pirmiau".

Galėtum dasiprotėti

Buvo 20 laipsnių žemiau nulio, kaip jaunas vyras įvirtė į vaistinę cigarečių pirkti.

"Ar esi vedęs?" paklausė pardavėjas, kai šis jau ruošėsi išeiti.

"Ar aš vedęs? Nejaugi manai, kad mane motina siųstų taip vėlai ir tokia šaltyje?"

Negalima tikėti

Advokatas klausia liūdininką, ar kaltinamasis yra žinomas, kaip teisingas žmogus.

"Nėra jokios abejonės", atsakė liūdininkas. "Aš žinau, kad jis ne kartą per visą dieną išbuvo ant ežero, o sugrįžęs sakė, kad žuvis nei sykiu nepajudino masalo".

K. Okulicz — Želigovskio bendradarbis, nuo 1926 metų Vilniuje redagavęs pilsudskininkų dienoraštį "Kurjer. Wilenski". Kaip jis rūpinosi "draugyste" su lietuviais, kaip jis žiūrėjo į Vilniaus reikalus, visiškai suprantama: dalyvavęs kare, kuriuo pilsudskinė Lenkija siekė prijungti visą Lietuvą, jis galėjo būti tik piktas lietuviybės persekiotojas Vilniaus krašte.

Bet nekęsdami Tarybų valdžios, kai kas iš mūsų iševijios "patriotų" puikiausiai susitaria su tais, kurie juos niekino, kurie pridarė lietuvių tautai didžiulės žalos ir kurie apie savo praeities sugražinimą tebesvajoja šiandien.

Nors apie panašius "patriotus" lietuviškų "vaduotojų" spauda praneša santūriai, bet ir nepriekaištuoja jiems: geriau, mat, bendravimas su aršiais pilsudskininkais, negu su lietuvių tautai draugiškais Liaudies Lenkijos atstovais. O jeigu jau pamėgins kuris nors išėivis tarti žodį kitą, apie reikalingumą vystyti kultūrinius ryšius su gimtuoju kraštu, tada jis piktai užpuolamas ir išvadinas "mokytu pakvaišėliu" ar "neaiškia žmogysta", "provokatorium" bei panašiais žodžiais. Juk tokio "patriotinio" keikimosi pamoką Niujorka davė P. Matulionis. Ji sukėlė dalies "vaduotojų" pasigėrėjimą.

Ko tad norėti, kad pilsudskininkai, visada laikę ir tebelaikantys Vilnių Lenkijos žeme, dabar "vaduotojams" geresni už lietuvius, norinčius žinoti tiesą apie savo tėvynę...

V. Ingautas

(Tėvynės Balsas)

Montrealo žinios

Pašalpinės Išvažiavimas

Tai ir vėl teko pasižmonėti vasariniame išvažiavime, kurį suruošė šios kolonijos lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės draugijos valdyba 12 d. liepos Skruibių romantiškame ūkyje. Diena, pasitaikė labai graži, nors iš vakaro griauštinis smarkiai pasitrunkė ir lietus kaip iš viedro, pylė. Tik labai apgailėtina, kad ne visi šios draugijos nariai pilnai įvertina valdybos dedamas pastangas dėl draugijos gerovės — nei jie lanko susirinkimus, nei jokių parengimus. Atsimena draugiją tik susirgus, kai reikia gauti pašalpą. Toks narių apsilaidimas yra nepateisinamas. Jie visą našta palieka ant valdybos narių. Ir šis išvažiavimas galėjo būti daug skaitlingesnis.

Šiaip išvažiavimas buvo pasėkmingas, sukelta nemažai draugijai ekonomijos, iš įvairių pamarginimų-gėmių. Atsilankiusieji, atrodo, buvo labai gerai nusiteikę, linksminosi, vaišinosi, šnekučiavo, diskutavo. Turėjome ir svečių, net iš tolimos Čikagos. Matomai, dūkai, nes dūkų ieškojo, tik neteko sužinoti jų pavardžių.

Susirinkimas

Virš minėtos draugijos pusmetinis narių susirinkimas, kuris įvyko 14 d. liepos, nors nebuvo labai skaitlingas, bet buvo turiningas raportais. Džiugu, kad šį kartą ligonių nebu-

vo daug, nors kai kurie iš jų jau išsirgę po metus laiko. Draugijos pirmininkas A. Janušis ir išdinininkas J. Vilkelis išdavė raportus apie draugijos išvažiavimą, kad padaryta nemažai pelno, nors žmonių galėjo būti daug daugiau. Išreikškė papeikimą tiems nariams, kurie į draugiją žiūri tik kaip į pašalpos gavimą, o dėl draugijos gerovės nieko nenori prisidėti, net nelanko mitingų ir parengimų, o viską palieka valdybai. Drg. V. Verbyla išdavė revizijos komisijos raportą, iš kurio paaiškėjo, kad draugija yra gerame stovyje, kas liečia jos išdą.

Buvo pasiūlyta, kad surengti dar vieną išvažiavimą rugsėjo mėnesį. Tas klausimas paliktas valdybai išspręsti.

Taikos Piknikas

Sunku būtų išvardinti, kiek šios kolonijos lietuvių taikos komiteto pastangomis atlikta darbų ir sukelta finansų dėl taikos išlaikymo visame pasaulyje. Tai labai kilnus darbas dėl žmonijos gerovės. Šiuo laiku komitetas planuoja suruošti išvažiavimą, kad sukėlus finansų dėl ateities veikimo. Išvažiavimas numatytas 9 d. rugpjūčio (August) Skruibių ūkyje. Tikiu, kad šios kolonijos lietuvių visuomenė įvertins jų pastangas ir skaitlingai dalyvaus šiame išvažiavime.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malnouru pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Gedulingas Prisiminimas

Su didžiu liūdesiu ir gailėsčiu širdyje prisimename trijų metų liūdną sukaktį nuo to laiko, kai 1961 m. liepos 21 d. mirė mano brangioji sesutė, vyro švogėrka ir vaikų teta

Kristina Liokaitienė

Tebūna lengva Tau, brangioji Kristute, Kanados šalčioje žemėlėje poilsio vieta.

Sesuo U. Doveikienė
Vyras Stasys
Seserėčios Diana ir
Ida su vyru S. Kiss
ir dukrytė Andrea

Town of Mt. Royal, Que.

Kalnas Pagimdė Peliukę

Taip savo laikais darydavo palyginimą d. L. Prūseika, jei eidavo kalba apie dalyką, kuriam kas nors būtų, skirdavo daug laiko ir dar daugiau tuščių žodžių ir pažadų. Tokiam palyginimui šiuo laiku tikrai atitinka kubiečių - bėglių kontrrevoliucionierių poelgiai. Šie elementai 3 metai at-

Priešvedybinė Partija

Liepos 11 d., draugų pastangomis, pas J. Vilkelius buvo suruošta priešvedybinė partija dėl K. Gelčio, kurio vestuvės su J. Leleckiene įvyks 25 d. liepos. Linkiu laimingo šeimyninio gyvenimo.

Ligoniai

Jau labai seniai, kai nesveikuoja Tesė Taruškienė. Anksčiau turėjo operaciją, o dabar gydytojai tiria jos negalavimus.

P. Valincienė, kuri pergyveno operaciją, šias dienas grįžo iš ligoninės.

S. Čičinskienė taipgi pergyveno operaciją Royal Viktorijos ligoninėje ir tikiu, kai skaitysite šiuos žodžius, ligonė bus grįžusi į namus.

Ligonėms linkiu greitai sustiprėti.

Svečiuojasi Čia ir Kitur

V. Mikalauskieneš sūnus Juozukas su šeima atvyko iš JAV pasisvečiuoti pas abiejų tėvelius, gimines ir pažįstamus.

Taipgi iš JAV atvykusi S. Jarmolinskaitė (Mrs. Smith) su šeima pas savo tėvelius. Ji čia gal praleis visą vasarą.

A. Macevičius leidžia laiką Floridoje, o J. Rasimavičiūtė su A. Lignugariūte plačiai pavažinėjo po JAV.

B. Kvietinskas su savo "sartuku" plačiai pavažinėjo po Ontariją. Buvo Niagara Falls, pas tabako ūkininkus ir Toronte. Dėl blogo oro kelionę sutrumpino.

P. Kisieliene savaitę laiko praleido New Yorke, kur aplankė Pasaulinę Parodą, dalyvavo amerikiečių trijuose suvažiavimuose. Grįžo kupina malonių įspūdžių.

gal atbėgo į JAV ir čia prisiglausdami tuština mūsų šalies išdą, gaudami po \$100 į mėnesį pragyvenimui. Kokią teisę jie turi tai gauti?

Du metai atgal jie suokalbavo ir darė puolimą ant savo tėvynės Kubos. Neginčijamai, jiems į talką atėjo CIA (mūsų paslaptinga valdiška įstaiga). Visi gerai prisimename, kaip tas puolimas išdegė. Žinoma, tas buvo daroma lėšomis CIA ir gal mūsų savanaudžiai prisidėjo, finansavo. Tas kontrrevoliucionierių puolimas buvo sužlugdytas Kubos pakraščiuose, o kuriems pavyko išlipti ant sausžemio, taip vadinamoj "Kiauliu įlankoje", tie pakliuvo į nelaisvę, sakoma jų buvo virš 13.000.

Vėliau ėjo pasitarimai, kad Kuba juos paleistų (vietoje šerti ir apdėti bausmėmis), jei kas nors atlygins už padarytus nuostolius puolimo laiku. Atsirado "geraširdžių", o tarp jų ir Bostono kardinolas Kušingas. Jis tam tikslui skyrė \$1.000.000. Jis tai darė ne iš meilės Kubos liaudžiai, o suokalbininkams. Ot ir buvo sukelta arti \$50.000.000. Sutikta, kad Kuba ims toje sumoje prekėmis ir medikalais. Gerai padarė Kuba atsikratydama šių veltėdžių.

Buvo galima numatyti, kad jie nenurims, laikui bėgant ir vėl suokalbiaus prieš savo tėvynę. Taip ir yra. Jie gyvendami JAV ir kurstomi ne tik savo vadų, bet ir Amerikos savanaudžių, Kuboje praradusių savo investimus ir didelius pelnus. Per visą šį laiką jie organizavosi ir ruošėsi antram, "dar didesniajam puolimui". Bet juos ėda gangrena; nesutikimas, nepasidalijimas, rietynės už vadovybę. Daug vadų ir kiekvienas už kitus imantresnis. Nori

Padėka

Už suruoštą man priešvedybinę partiją pas J. Vilkelius, širdingai dėkavoju rengėjams ir svečiams. Tikrai buvo didelė ir maloni staigmena man. Ačiū visiems.

K.

K. Gelėys

paliuosuoti Kubą sau, nori per naują pavergtį liaudį ir krauti turtus sau ir tuo pačiu naudotis doleriais.

Na, po ilgų kalbų ir dar didesnių pažadų, kad Kuba "bus paliuosuota" (Nuo ko?), prieta prie laiko nustatymo. Jau kitą savaitę, jau po ryt, jau ryt. Komerčinė spauda, radijo ir TV džiūgauja "geromis žiniomis", kad jau viskas paruošta, "jau vadai ir kovotojai išsiriktiavo..." Dalis ves sabotazą, naikins šalyje tvarką, padeginės, bei užims svarbias pozicijas, be matant Kuba bus jų rankose.

Laukta diena atėjo ir praėjo; rytas, popietis ir jau vakaras, žinių nei kokių. Galiau pranešta, kad 8 kubiečiai būtų vadai vietoje pataikyti į Kubą, nukeliavo į Bahama salas ir ten internuoti, "paimti į nelaisvę". Ten juos britai nuginklavo. Kas bus?

Didelis kalnas pagimdė mažą peliukę, kurios uodegą prispaudė ne tik britai, bet ir mūsų CIA. Sako, nėra reikalo atkartoti "Kiauliu įlankos" nesąmonę.

Džukelis
(Vilnis)

LAISVĖS SIMBOLIS

(Atkelta nuo 4 pusl.)

taip pat laisvė rubežiutuota. Jei vieniems laisvė, tai kitiems nelaisvė. Jei ne įstatymai varžo neturtingą, tai gyvenimo sąlygos, stoka priemonių laisvei praktikuoti.

Daugelyje šalių valdančiosios klasės nepripažįsta darbo žmonėms lygių teisių ir laisvių. Daug kur valdančiosios klasės valdomos griežtai, militaristų klikų. Demokratija paminta po kojomis. Nėra reikalo vardinti tas šalis. Jos yra gerai žinomos visiems. Ir štai, kur eina kovos, susirėmimai tarp diktatoriškų režimų ir liaudies, tai tas kraštas, kurį atstovauja Robertas Kennedis, visokiais būdais padeda militariniams klikoms slopinti liaudį, siekiančią lygių teisių, taip garbinamos laisvės.

Ką amerikiečiai, jų tarpe ir Robertas Kennedis, daro Kubai, kurios žmonės atsikratė diktatoriaus ir dabar naudojami ta laisve? Amerikiečiai daro viską, kad vėl paklupdžius Kubos žmones ant kelių prieš išnaudotojus. Amerikiečiai nepripažįsta laisvės, jeigu ji tarnauja liaudžiai.

Pačiose Jungtinėse Valstijose 20.000.000 negrų neturi lygių teisių, nekalbant jau apie neturtingus, kurie dėl neturto negali naudotis laisvėmis. Kas dedasi Jungtinėse Valstijose, visiems gerai žinoma. Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje yra daug diskriminacijos prieš negrus, žydus ir kitų tautybių žmones.

Amerikoniška laisvė, kurios simboliu yra ir Robertas Kennedis, yra laisvė tiems, kurie turi susikrovę turtus ir nelinkę dalintis jų su savo žmonėmis.

Pas

(T) Slapčia jis čia ar vėliau sutriuškins ir tokiu būdu atimti į savo rankas desnės gaujos Proga išgar trukus. Rud pranešė, kad kasininkė Jur penktadienį g banko stambi

— Pinigai karštai palail Zygas, — tik ką nors dar r ti, kad pask mes plėšikau; — Šitą bu ryti, — sutik

Laiko pas pilnai užteko Daukša surin banditinio ra pasitelkė ir tėti namuose pirtyje už ba mažas būrelis vyrų.

Naktis buv durk. Krapn Kojos slydo voj. Daukša d. Jo fosforu lės rodė antrą Priėjo visėke anksto parin banditas nu: sliuogė į telef telėjo replių ir jos galai n Visas būrelis stojes aplink

— Dabar r pagalbos ne tenkintas b — O tu eik, telėjo jis Zy

Ranka mo čiu" ir "Zig kos, Zygas d keliolika min dėsi į kasin' trobą. Viduj

— Drauge pat prisistat sakė prie la — Iš apskrit sakymas. S pasitarimas.

Vis dar ne riškė skubė, nepagalvojo, pranešė jai Niekada nes mis provoka neįtarė nieko skarą, ji jau bet ją pasiti to plienas.

— Nė žodž vo pašnibzė Menkiausias mes paleisim Jurevičien žado, tuo t su "Zigmu" kišenės.

— Kieno š klausė "Van damas iš kiš

ST. KALINAUSKAS

Paskutinė Radiograma

Dokumentinė Apybraiža

(Tąsa)

Slapčia jis vylėsi, jog anksčiau ar vėliau liaudies gynėjai sutriuškinti ir kitas grupes ir tokiu būdu atsirastų proga perimti į savo rankas bent kiek didesnės gaujos vadovavimą.

Proga išgarsėti pasitaikė netrukus. Rudeniop, ryšiniškai pranešė, kad Vaškų valsčiaus kasininkė Jurevičienė ateinanti penktadienį gaus iš valstybinio banko stambią pinigų sumą.

— Pinigai mums pravers, — karštai palaikė Daukšos mintį Žygas, — tik reikia dėl efekto ką nors dar nušauti ar padegti, kad paskui nesakytų, jog mes plėšikaujame.

— Šitą bus nesunku padaryti, — sutiko Daukša.

Laiko pasirengti puolimui pilnai užteko. Per porą dienų Daukša surinko ne tik visas banditinio rajono grupes, bet pasitelkė ir tuos, kurie slapstėsi namuose, užkišę šautuvus pirtyje už balkio. Susidarė nemažas būrelis — arti dvidešimt vyrų.

Naktis buvo tamsi nors į akį durk. Krapnojo ikyrus lietus. Kojos slydo permerktoji dirvoj. Daukša pažvelgė į laikrodį. Jo fosforu padengtos rodyklės rodė antrą valandą nakties. Priėjo vieškelį. Vikriausias, iš anksto parinktas šiam tikslui, banditas nusijuosė diržą ir įsliuogė į telefono stulpą. Trakstelėjo replių kremtama viela, ir jos galai nukrito ant žemės. Visas būrelis stovėjo ratu sustojęs aplink stulpą.

— Dabar nė iš pačios peklos pagalbos neprisišauks, — patenkintas burbtelėjo Daukša. — O tu eik, negaisk, — kumštelėjo jis Žyga.

Ranka mostelėjęs "Vanagaitis" ir "Zigmui" sekti iš pasokos, Žygas dingo tamsoje. Dar keliolika minučių ir jis jau beldėsi į kasininkės Jurevičienės trobą. Viduje sujudo.

— Draugei Jurevičienei tuoj pat prisistatyti į valsčių, — pasakė prie lango priėjęs Žygas. — Iš apskrities atėjo naujas įsakymas. Skubiai kviečiamas pasitarimas.

Vis dar neatitokdama, moteriškė skubėjo rengtis. Ji net nepagalvojo, kas gi tas, kuris pranešė jai apie pasitarimą. Niekada nesusiūrusi su tokiais provokacijomis, moteriškė neįtarė nieko blogo. Užsimetusi skara, ji jau žengė pro duris, bet ją pasitiko šaltas automato plienas.

— Nė žodžio! — sukomandavo pašnibždomis Žygas. — Menkiausias šuktelėjimas, ir mes paleisim kulka.

Jurevičienė tylėjo, netekusi žado, tuo tarpu "Vanagaitis" su "Zigmui" vikriai krėtė jos kišenes.

— Kieno šitie raktai? — paklausė "Vanagaitis", ištraukdamas iš kišenės ryšulėlį rak-

tų. Patyrusi ausis jo balse būtų išgirdusi džiugavimą.

— Valsčiaus... ir mano... — pratarė persigandusi moteriškė.

— O tas ar tik ne nuo seifo? — pašaipiai paklausė "Vanagaitis", atkišdamas didoką, įmantriai iškarpytą raktą.

Kasininkė nuleido akis ir nepratarė nė žodio. Ji kaip tik dabar suprato, kuriam tikslui banditams jos prireikė. O kasoje šimtas tūkstančių rublių.

Tačiau sukludyti banditams buvo nebeįmanoma. Matyt, troboje išgirdo, kad kieme kažkas šneka. Smalsumo pagauta, kyštelėjo galvą laukan keturiolikmetė Jurevičienės sesuo Bronė.

— Marš į trobą, — užriko ant jos Žygas.

Mergaitė pabūgusi greit uždarė duris ir daugiau nebesirodė. Ji taip ir nesuprato, kas buvo tie žmonės, kurie išsivedė jos seserį. Banditai nors ir turėjo savo rankose raktus, vis tik į valsčių nusivedė ir kasininkę. Tuo tarpu kiti jų būreliai apsupo tuos namus, kuriuose gyveno valsčiaus aktyvistai.

Daukša nesitikėjo lengvai jį paimti, todėl įsakė saviškiams nepulti, atsisiaudyti tik esant būtinam reikalui. Pagaliau niekas ir neįtarė, kad miestelyje šmizinijo nelaukti svečiai. Tik šunys skalijo, bet ne visada šunų supaisys. Miestelis tebe miegojo ramiu miegu, o banditai tuo laiku išslavė valsčiaus kasą, pašte sudaužė komutatorių ir jau ruošėsi sprukti atgal į mišką.

Kažkur miestelio pakrašty supoškėjo padriki šūviai.

— Matyt, bolševikai pajuto, — sušnibždėjo Daukša. — Laikas trauktis.

Išsiėmęs signalinį pistoletą, jis pokstelėjo vieną paskui kitą dvi raketas — žalią ir raudoną. Tai buvo sutartas ženklas trauktis.

— Duok man, — ištiesė ranką Žygas.

Jis vėl įstūmė į pistoletą raketą ir netaikydamas šovė vieną, paskui kitą kartą į netoliese stovėjusio klojimo stogą. Praėjo gal minutė ir šiaudai ėmė liepsnoti. Kaskart užgriebdami vis didesnį stogo lopą, liepsnos liežuviai plakėsi vėjyje, tai priglusdami prie pat stogo ir tarsi aprimdami, tai vėl išsitiesdami į viršų. Žygas su Daukša pasivijo "Vanagaitį" su "Zigmui".

— Greičiau, — nekantriai riktelėjo Daukša, užsimesdamas ant peties iki tol rankoje laikytą šautuvą. Dėl miestelyje tebesišaudančių savo sėbrų jis nesuko galvos — kad ir kas jiems benutiktų, Daukšai artimiesnis buvo savas kudašius. Banknotų prigriūstas pusmaišis taip pat skatino jį kiek galint vengti bet kokio susidūrimo ir nestatyti savęs pavojun.

Jis suprato, kad antpuolis pavyko todėl, jog miestelį jie užklupo visai nelauktai ir nebuvo rimtesnės jėgos pasipriešinti ginkluotai gaujai. Bet ne tai buvo svarbu. Daukša suko galvą, kaip pasilikti sau visus pagrobtus pinigus, neperduodant nė kapeikos apygardos štabui, ir kokiomis spalvomis nupiešti vadovybei visą šią avantiūrą, kad ji atrodytų kaip žygdarbis.

— O tas ar tik ne nuo seifo? — pašaipiai paklausė "Vanagaitis", atkišdamas didoką, įmantriai iškarpytą raktą.

Trečias naminės puslitis vis tik "Čerčili" pakirto. Jis sudribo kertėje už stalo ir žvelgė į trobos šeimininką Ksaveriną. Ališauską bejausmiu, sustingusiu žvilgsniu. Jo draugas "Gebelsas" tįsojo atsidrėbes skersai lovos.

— Kur Bačelis... Ksaverinai, kur padėjai Bačelį? — staiga šiek tiek atgijo "Čerčilis" ir bandė atsistoti, bet Ališauskas jį vėl pasodino atgal į kertę nuramindamas:

— "Gebelsas" yra. Antai, ant lovos knarkia...

— A-a-a... — tik pratęsė "Čerčilis", nors, tiesą pasakius, troboje jis nieko nebeamatė. — Ksaverinai, a, Ksaverinai... Paieškok dar butelį...

Ališauskas bandė spirtis.

— Neturiu, patikėk, Šomka, tikrai neturiu. Paskutinį buteliuką atnešiau. Turėčiau — tau niekada nepagalvėčiau.

— Turi... tik meluoji! — sugriaudė "Čerčilis" ir vėl pabandė keltis, bet tuo laiku į trobą įpuolė persigandusi Ališauskienė.

— Tebereiškiuose liaudies gynėjai, — suklykė ji. — Šomkos ieško... Tuoj bus čia...

Ališauskas irgi persigando.

— Šomka, bėkit, — ėmė maldauti jis. — Ateis, suras, bus blogai, pats žinai... Bėkit, kol laikas...

Bet "Čerčilis" tik permetė šeimininką lediniu žvilgsniu ir net nepasijudino.

— Velniop, — prakošė jis. — Tegū ateina, visus iššaudysiu...

— Pagalvok, ką šneki, — ėmė traukti Ališauskas "Čerčilį" iš užstalės. — Niekus šneki. Bėkit, o tai patys galvas iškišit ir kitiems bėdą užtrausit...

— Velniop, — pakartojo Šomka. — Nieko aš nebijau. Įplik dar...

Jis atstūmė nuo savęs Ališauską, bandė pasismegti šakute lašinių, bet, įsitikinęs, jog nepavyks, sugriebė lašinius visa sauja ir sukimšo į burną. Ališauskas tik bejėgiškai nuleido rankas, nebeįmanydamas ką daryti. Jo galvoje šmėkstelėjo mintis: "Liaudies gynėjai Šomką su Bačeliu vis tiek suras. O gal pačiam nubėgti pas juos ir pranešti. Dar padėkos. Galima būtų ir surišti juos abu..." Bet žvilgterėjęs į stambią Šomkos figūrą, Ališauskas nugynė nuo savęs tokias mintis. Nors ir girtas būdamas, Šomka vienu kumščio smūgiu jį nutrenktų. Antra,

pranešus liaudies gynėjams, kur sėdi Šomka su Bačeliu, vis tiek vargu ar kas nors patiktų jo nuosirdumu — juk kaimynai seniai nujaučia, kad Ališauskas didžiausias banditų bičiulis. Ališauskui toptelėjo į galvą paskutinė išeitis. Dar nebūdamas tikras jos sėkmingumu, jis karštligiškai puolė į kamara, ištraukė iš kampo didelį butelį naminės ir grįžo atgal į trobą.

— Dar suradau, — drebančiu balsu pasakė jis. — Gerk, Šomka, tik negaisk...

"Čerčilio" daugiau raginti nereikėjo. Dalį stiklinės nulaisytęs, jis vis tik išmawkė likusią naminę. Beveik per prievartą Ališauskas įbruko jam į rankas ir antrą stiklinę. Išgėrė ir tą... Praėjus kelioms minutėms, Ališauskas įsitikino, kad Šomka praranda sąmonę. Net nebandydamas žadinti, jis Bačelį čiupo už pažastų ir išvilko lauk. Nutempęs iki netoli sodybos iškerojusių krūmelių, jis nubloškė banditą ant šlapios žolės ir vėl grįžo į trobą. Šomka, pasidėjęs galvą tiesiog ant stalo, jau miegojo. Su šituo buvo sunkiau susidoroti. Užsimesti ant pečių daugiau kaip šimtą kilogramų sveriantį "maišą" Ališauskas neįstengė.

Vilko tiesiog per žemę, įsikibęs į bandito rankovę. Nuvilkęs kelis metrus, turėjo atsikvėpti. Bet sukandęs dantis, suplukęs Ališauskas tempė jį vis toliau ir toliau nuo savo sodybos. Pasiekęs krūmokšnius, atsідuso lengviau. Dabar liaudies gynėjams Šomką su Bačeliu sučiupus, galima būtų teisingai.

Tačiau šį kartą liaudies gynėjai ėjo ne Šomkos, bet paties Daukšos pėdsakais. Sučiuptas vienas banditas išpasakojo, jog Daukša gyrėsi pas vieną senį saugiai paslėpęs automatą, parabelį ir labai svarbius dokumentus. Dokumentus esą, užkasęs patvory, visai prie pat apipuvusio tvoros stulpo. Banditas žinojo tik tiek, kad senis turi arti septyniasdešimt metų ir gyvena Žvalgų kaime.

Jo pavardės Daukša neminėjęs. Buvo signalų, kad Tebereiškiuose galima sučiupti ir patį Daukšą. Leitenantas Budrys, kad "neišbaidytų" banditų iš jų lizdo, tyčia pervedė savo būrį per visą kaimą ir nejuočių patikrino slėptuvę. Ji buvo tuščia. Matyt, Daukša buvo išsidanginęs į Spirakių mišką. Nebeliko nieko kito, kaip traukti visiems į Žvalgus ir ten pabandyti laimę.

Leitenantas iš anksto patikrino Žvalgų kaimo gyventojų sąrašą. Kaimas nedidelis, jame žmonių irgi nedaug. Kai kuriuos, nors ir atitinkančius pagal amžių bei kitus požymius, teko atmesti. Tai buvo visiems žinomi savo sąžiningumu žmonės. Jų įtarti nebuvo galima. Liko trys abejotinos sodybos. Vienoje iš jų galėjo būti užkastas butelis su dokumentais ir paslėpti ginklai. Tačiau atėjus į Žvalgus, paaiškė-

jo dar viena aplinkybė. Senia, kurį galima buvo įtarti, pasirodo, savo sodybos visai nebuvo apsitvėręs tvora. Liko du kandidatai. Daugiau iš nuojautos leitenantas pasirinko Praną Leščinską — signalai apie jo bendradarbiavimą su banditais buvo pasiekę liaudies gynėjus ir anksčiau, antra, jo sodyba labiausiai atitiko bandito pasakojimą.

Ieškoti žemėje užkasto butelio, tiksliai nežinant, nei kokiam gylyje, nei kurioj vietoj jis užkastas — labai sudėtingas darbas. Tik nepatyrusiam gali atrodyti, jog tai paprasta. Leitenantas Budrys tai žinojo ir todėl stengėsi iš anksto numatyti kiekvieną įtartiną žemės pėdą. Prieš eidamas į trobą jis tyčia pasuko patvoriu, atidžiai apžvelgdamas akimis dirvą aplink kiekvieną stulpą. Prie kai kurių stulpų buvo sudėtos akmenų krūvelės — matyt, čia metė iš daržo surinktus akmenis. Pro akmenis buvo prasitiebę veslios žolės kuokštai. Neatrodė, jog žemė būtų judinta tik praėjusią vasarą. Viena tokia krūvelė leitenantui pasirodė kiek labiau už kitas įtartiną: aplink ją žolė ne varputis, kaip apie kitas, o balandos. Patyrusi akis pastebėjo, kad dirva buvo suar-

ta iš rudens ir patvoriu, ties stulpu, išvartyta žymiai seklesnė, kaip kitose vietose, vaga. Žinoma, čia akmenukas galėjo visai atsitiktinai išmesti į paviršių vienkinį plūgą. Bet leitenantas Budrys žinojo ir seną valstiečių įsitikinimą, kad užkastas į žemę daiktas per kiek laiko iškylas į dirvos paviršių ir ariant galima jį plūgu užgriebti.

Senį Leščinską surado namie. Praeidamas pro langus, leitenantas pastebėjo senį besėdintį užstalėje, o įėjus į vidų, jis jau kuitėsi ant krosnies.

— Bene sergi, tėvai? — prašnekino jį Budrys.

Stenėdamas senis prašvokštė:

— Matyt, gripas ar kitokia kvaraba prikibo. Net nuo pečiaus nebegaliu nulipti. Senatvėje, nieko nepadarysi...

— Meluoja senis, — pagalvojo leitenantas. — Matyt, bijo, kad kratos nedarytume...

— Mes ilgai netrukdysim, — pratarė garsiai jis. — Tik parodyk, prie kurio stulpo Daukša butelį su popieriais užkasė, ir keliausim toliau.

Budrys stebėjo, kokį įspūdį seniui padarys nelauktas klausimas. Leščinskas vos pastėbimai krūptelėjo ir staigiai atsigręžė į leitenantą, šiek tiek pakeldamas galvą. Bet tai truko tik akimirka. Senis vėl atsigulė aukštiejininkas, padėjęs galvą ant sutrinto pagalvio.

— Nepažįstu aš jokio Daukšos, — kiek begalėdamas abejingiau pratarė jis.

— O "šipulskį" pažįsti?

— Nepažįstu ir šito...

(Bus daugiau)

Darbininkų Piknikas

TORONTO. — Tarptautinis darbininkų festivalas (piknikas) atsibūs rugpjūčio 31 dieną Palermo kempėj. Bus įvairi programa, visokio maisto.

Festivale kalbės Leslie Morris, nacionalis KKP lyderis.

Palermo kempė randasi į vakarus nuo Trafalgar, prie Highway 5.

Rengėjai

Susitiko su Aktorka Rūta Kilmonty

Wineland miestelis, kuris randasi apie 6 mylias į vakarus nuo St. Catherine miesto, turėjo svečių iš Hollywoodo. Nuo birželio 20 iki 27 buvo statomas veikalas "Mr. and Mrs." Labai juokinga komedija. Veikalą statė grupė aktorių iš Hollywoodo (12 asmenų). Šioj grupėj buvo ir dvi gerai žinomos žvaigždės — Jack Coogan ir Ruth Lee (Rūta Kilmonty). Pastaroji yra gimusi ir auginama Montreale.

Aldona Morkienė, sužinojusi, kad Rūta ten yra, paskambino į teatrą, kad ji norėtų pasikalbėti su Rūta, kadangi Aldona taipgi iš Montreale. Jos buvo gerai pažįstamos jaunystėj. Rūta gavusi laiko paskambino Aldonai. Buvo malonu pasikalbėti.

Paskutinę vaidinimo dieną buvę montrealiečiai, o dabar torontiečiai, susitarė pamaty-

ti veikalą ir pasveikinti jaunų dienų draugę. Aldona su vyru, Sirutė Liggett (Čelkiūtė) ir T. Morkis sėdo į mašiną ir pasileido į Winelandą. Iš Port Erie, Ont., atvyko Kleiziūtė su vyru (buvusi montrealietė). Kleiziūtė su Rūta mokyklos dienomis šokdavo Vytauto klube ant steidžiaus ir linksmindavo lietuvių publika.

Per pertrauką visi suėjo už steidžiaus pasveikinti Rūtą už puikų lošimą. Nespėjus praversti duris, Rūta prabilo: "Ar visi jūs lietuviai?" "Come in". Po lošimo buvo užkviesta ant kavos į restoraną.

Rūta yra maloni, grakšti, nesivaržanti dėl savo tautybės. Kalba gražiai lietuviškai. Maloniai pasikalbėjo su vizitoriais apie praėjusius laikus.

Ji išsireiškė, kad dar sykį važiuos į Lietuvą atsivežti savo senelės, o gal ir tetos.

Aktorka labai užimta gaminiu filmu. Iš Winelando turėjo tuojaus išvykti į Texas. Prieš tai turėjo būti Niagara Falls dėl radio interviu.

Atsisveikinant, Rūta palinkėjo Kanados lietuviams geriausios kloties.

Korespondentas

Padėka

Sirdingai ačiū jums gerieji draugai ir draugės už lankymą manęs ligoninėj ir namuose, už dovanas, gėles ir atvirutes, kurių gavau labai daug.

Jūsų atlankymas ir geri lin-

kėjimai pridavė man daug vilčių ir atsparumo nugalėjimui sunkios operacijos ir ilgos ligos.

Jaučiuosi liga jau nugalėta, grįžtu į normalų gyvenimą kupinas džiaugsmo ir nuoširdžios padėkos dėl jūsų visų.

Ig. Rukas

Toronto.

Apsivedė Matelių Duktė Danna

DELHI, Ont. — Birželio 27 dieną apsivedė Danna Matelytė su slavų kilmės vaiku iš Toronto, Emiliu Raytek. C. A. Mateliai iškėlė šaunias vestuves vokiečių svetainėje Delhi miestelyje. Dar tokių neturėjom šioj apylinkėj.

Linkiu laimingo gyvenimo jaunavedžiams, džiaugsmo Mateliams, gavus malonų žentą.

Dalyvė

Nuo redakcijos: Pranešimas pasiekė pavėluotai į priešatostoginį numerį, tad jis telpa gerokai pavėluotai.

AR NEBER SUGRŽIMO?

(Atkelta nuo 4 pusl.)

būti Kanados francūzų Kanadoje, žemesniu sutvėrimu, su beverte kultūra, kaip išsireiškė angliškas laikraštis Globe and Mail".

Nepriklausomybė, sakė jis, neišspręstų visų ekonominių problemų, bet Kvebekas turis turėti teisę daryti savo klaidas.

Girdi, kada jie uždarys McGill universitetą Montreale, tą pačią dieną būsianti atidaryta francūziška mokykla Ontarijoj.

"Konfederacija visiškai nepavyko, kadangi kanadiečiai neturi indentifikacijos savo šalyje. Jums kanadiečiams reikia revoliucijos taipgi, ir aš noriu, kad jūs turėtumėte tam drąsos".

Jis sakė, kad Kanada jau pavėlavo su vėliava ir himnu.

Tai, ką jis kalbėjo, kaip atstovas 7,000 tos organizacijos

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto

Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

narių, išreiškia daugelio francūzų jausmus.

Kanados ateitis priklausys ne nuo to, ką francūzai darys. Jie skina savo kelią. Daug svarbiau tas, ką imperiško nusistatymo kanadiečiai darys. Jeigu jie ir toliau žiūrės į francūzus iš viršaus, su nepaisymu, tai visko galima susilaukti.

EM. 8-6575

John's Flooring

Taisome ir Atnaujiname

Grindis

118½ Robinson St.
Toronto

Restoranas

ISNUOMAVIMUI AR PARDAVIMUI

Išnuomojame ar parduodame restoraną UNIOU CAFE su 20 kambarių namu. Yra kiemas, garažas dviem automobiliam. Namas atremontuotas.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės: 387 Sherman Ave. N., Hamilton, Ont., arba telefonuokite: LI. 4-6917. Savininkas Ch. Pampalas.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

[rengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po pietų uždaryta

Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W.

Tel. LE. 5-6400

Toronto, Ont.

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 8-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, žiūbinius žiedus ir kt.

Atliekame Visokius Cementavimo Darbus

Garažus, Priestatus ir kita.

Darbas Garantuotas — Veltui Apkainavimas

Telefonuokite: Helen, AV. 5-4690 Toronto.

(Kalba lietuviškai)

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms, Laidotuovėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.